Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 27 lutego 1933 r. 815.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

V o l d e m a r a s o r o l i L i t w y w z w i ą z k u z o g ó l n ą s y t u a c j ę m i ę d z y n a r o d o w ą ."Tautos Balsas" Nr. 4.24.II.1933 r. Art.Voldemarasa p.t."W wirze".Streszczenie:

Na całym świecie panuje obecnie chaos polityczny,przekształcając się gdzieniegdzie w burze. Z tego chaosu może się wyłonić, jeżeli nie nowa wojna światowa, to w każdym razie zawierucha która zmieść może wiele krajów. Litwa należy właśnie do takich krajów i w pierwszym rzędzie wystawiona jest na niebezpieczeństwa. W związku z tem jest obowiązkiem Litwy interesować się, co się dzieje wokoło, by można było przewidzieć, co będzie. Obowiązek taki ciąży przedewszystkiem na kierownikach polityki litewskiej. Litwa obecnie pod względem politycznym jest bardzo zacofana.Świadczy o tem chociażby fakt, że w chwili, gdy nawet Francja zaczyna rozumieć potrzebę zmiany postanowień traktatu wersalskiego,"Liet. Aidas" stanął w roku ubiegłym w obronie tych postanowień. Artykuł "Liet.Aidasa" trafił do prasy francuskiej, wywołując uśmiech.

Nie byłoby powodu do troski, gdyby zacofanie Litwy ograniczało się jedynie do tego rodzaju spraw. Niestety zacofanie dotyczy również najistotniejszych spraw narodu i Państwa Litewskiego. O emigrantach francuskich z czasów wielkiej rewolucji mówiono, że spóźniają się oni z ideami. Zarzut ten dotyczy Litwinów w stopniu niemniejszym, jeżeli nie większym.

Polska w polityce europejskiej z dnia na dzień traci niemal swe znaczenie. Sama przez się Polska nigdy wielkiego znaczenia nie miała. Doniosłość nadawali Polsce politycy francuscy.Obecnie jednak Francja czuje się w stosunku do Polski zawiedziona i szuka sposobów porozumienia z Niemcami i zbliżenia z Rosją.

Polska nie ma i nie miała własnej polityki. Jak poprzednio Zaleski, tak obecnie Beck lata do Paryża, by zapytać, co czynić należy. Nie brak oznak, że Polacy zaczynają stronić od opieki francuskiej i próbować dróg bezpośredniego porozumienia z Niemcami.

Polska otrzymała od Francji więcej, niż sama się spodziewała. Polska już się nie może spodziewać czegoś więcej, zwłaszcza teraz, gdy Francja nie ukrywa swej pogardy do polskiego sojusznika i układa się na jego rachunek z Niemcami. W związku z tem Polska próbuje sama z Niemcami się porozumieć. Dzisiaj mało kto nawet w Polsce wierzy w utrzymanie się polskiego Korytarza. Stąd próby bezpośredniego porozumienia z Niemcami, które mogą zgnębić Polskę nawet gospodarczo.

Co się tyczy Niemiec, są one tak pewne swego sukcesu, że w prasie niemieckiej spotyka się zdania, iż nie warto się spieszyć ze zmianą granic wschodnich, gdyż obecnie uzyskałoby się mniej, niż później, w przyszłości.

Jakie jest zachowanie się Litwy w obliczu wzrastającego znaczenia Niemiec? Niebezpieczeństwo obecnie jest dla Litwy bez porównania większe i bliższe, niż w swoim czasie niebezpieczeństwo dla Polski i Litwy. Litwa w obecnym odmęcie politycznym pływa,jak łupina. Należy, by wszyscy pomyśleli o ratunku, zanim nie jest jeszcze zapóźno.

"T a u t o s B a ł s a s" o n i e b e z p i e c z e ń s t w i e n i e m i e c k i e m ."Tautos Bałsas" Nr.4 z 24.II.33 r.Art.p.t. "Zbliżanie się niebezpieczeństwa z zachodu".Streszczenie:

Niespodziewanie rozeszła się wiadomość, iż ster rządów w Niemczech objął Hitler. Ze względu na to, iż Niemcy są sąsiadem Litwy, z którym Litwę łączą interesy polityczne i gospodarcze, a w pierwszym rzędzie sprawa Kłajpedy, nie może być dla Litwy rzeczą obojętną, czy na czele rządu niemieckiego stoi Luther, czy Hitler. Litwa nie może spokojnie przyglądać się jawnym, czy tajnym planom niemieckim. Wypadki z dni ostatnich mówią zaś wyraźnie, że Niemcy coś planują.

Polityka kłajpedzka Litwy w latach ostatnich postawiła na nogi całe Niemcy przeciwko Litwie. Wprawdzie w Hadze cała sprawa została formalnie rozstrzygnięta na korzyść Litwy, jak się jednak przedstawia faktyczna strona omawianego sukcesu?

Na Litwie o sukcesie haskim i znaczeniu Hagi wypadło czytać tylko na łamach pism. Tymczasem w Niemczech przeciwko Litwie prowadzi się akcję we wszystkich dziedzinach życia politycznego i gospodarczego. Germanizatorzy kłajpedzcy zaś nietylko nie przycichli, lecz jeszcze wyżej głowy swe podnieśli.

Dzisiaj Hitler jest kanclerzem niemieckim. Niemcy automatycznie weszły na drogę ostrej polityki nacjonalistycznej. Nie trzeba być prorokiem, by przewidzieć, że w przyszłych wyborach front nacjonalistyczny osiągnie sukces.

Co to oznacza dla Litwy. Im bardziej Niemcy będą się wzmagały, tem szybciej się zbliżać będzie niebezpieczeństwo z zachodu, a oddalać sprawa wyzwolenia Wilna. W 1929 r. prof.Voldemaras oświadczył w wywiadzie prasowym, że stosunki w Europie zachodniej się konsolidują i że przyjdzie następnie kolej na Europę wschodnią. Litwa może pod tym względem przegrać lub wygrać. Zależeć to będzie od niej samej. Proroctwo już się spełnia i to może prędzej, niż było sądzone. Przeciwnicy są od Litwy niemal stokrotnie silniejsi i liczniejsi.

Hitler intensywnie się przygotowuje do odzyskania przez Niemcy utraconych na wschodzie ziem. Rząd hitlerowski i rządy poprzednie rozpoczęły akcję rewizyjną od obszaru Kłajpedy, podczas,gdy o wiele dla Niemiec ważniejszy Korytarz pomorski pozostawia się w spokoju. Pachnie to polityką wymiany. Litwa jest bowiem najsłabszą bazą, od której można zacząć rewizję granic. Wypadki wileńskie i kłajpedzkie stanowić dla Litwy musiały naukę. Gdy Litwa biła Polaków i bermontowców, mocarstwa domagały się wstrzymania kroków wojennych. Gdy zaś Polacy wydarli Litwie Wilno, mocarstwa krok polski zatwierdziły, gdyż tego wymagały ich interesy. Dziś interesy i spokój mocarstw wymagają likwidacji Korytarza pomorskiego. Jasną jest rzeczą, że dokonają tego z całym spokojem. Litwa musi baczyć, by nie odbyło się to jej kosztem.

K r o n i k a .

S p r a w a z b l i ż e n i a m i ę d z y p a ń s t w a m i b a ł t y c k i e m i a s k a n d y n a w s k i e m i .Prasa kowieńska./z 24.II.33/:Elta donosi ze Sztokholmu, że niedawno b.burmistrz sztokholmski Lindhagen zgłosił wniosek w parlamencie szwedzkim, zalecając zacieśnienie stosunków pomiędzy Szwecją a państwami bałtyckiemi. M.in. Lindhagen zaproponował przeniesienie kancelarji sekretarza poselstwa szwedzkiego z Rygi do Kowna. Lindhagen przedłożył również parlamentowi szwedzkiemu wniosek w sprawie zajęcia się bolesną dla Litwy kwestją wileńską. Sprawie zbliżenia między państwami skandynawskiemi w bałtyckiemi poświęciło pismo "Aftonbladet" artykuł wstępny, w którym zwłaszcza podkreśla znaczenie zbliżenia kulturalnego z państwami bałtyckiemi.-

O d p o w i e d ź n i e m i e c k a n a l i t e w s k ą n o t ę p r o t e s t u p r z e c i w k o a g i t a c j i ."Echo"/53.II.1933/:Jak wiadomo, niedawno rząd litewski wystosował do rządu niemieckiego notę protestu przeciwko agitacji, jaką prowadzą radjostacje niemieckie w sprawie kłajpedzkiej. 20 lutego rząd niemiecki nadesłał odpowiedź, w której zaprzecza, jakoby radjostacje niemieckie agitację tego rodzaju uprawiały. Jak słychać, rząd litewski nie jest zadowolony z odpowiedzi i przedsięweźmie dalsze kroki w kierunku położenia tej agitacji kresu.

X V - l e c i e n i e p o d l e g ł o ś c i E s t o n j i a p r a s a l i t e w s k a .W związku z XV-leciem niepodległości estońskiej,cała niemal prasa litewska poświęca Estonji artykuły wstępnd, podkreślając wielkie postępy, jakie w ciągu piętnastu lat Estończycy w różnych dziedzinach poczynili.

N o w y p o s e ł l i t e w s k i w T a l l i n i e .Prasa kowieńska./II.1933/:Elta donosi z Tallina, że 23 b.m. nowy poseł litewski w Estonji p.Br.Dailide wręczył głowie państwa swe listy uwierzytelniające.

O d r o c z e n i e n o m i n a c j i p o s ł a l i t . w Ł o t w i e .Jak podaje prasa kowieńska /II.33/ sprawa wyznaczenia posła litewskiego w Łotwie została odroczona do 15 marca, czyli do zakończenia posiedzeń Rady L.N. i powrotu z Genewy ministra Zauniusa.

W y s t ą p i e n i e m i n . Z a u n i u s a w G e n e w i e w s p r a w i e w i l e ń s k i e j ."Siegodnia" /Nr.57.II.33/: Minister Spraw Zagr.Zaunius wystąpił na plenarnem posiedzeniu Ligi Narodów w związku ze sprawą konfliktu chińsko-japońskiego z przemówieniem. Min.Zaunius, nawiązując do konfliktu japońsko-chińskiego poruszył sprawę wileńską. Dyplomata litewski oświadczył,że w wypadkach, gdy Liga Narodów nie uchwala ostatecznej decyzji w jakiejś sprawie, a ogranicza się jedynie do przyjęcia wniosku komisji, wytwarza się niebezpieczna sytuacja. Min.Zaunius wspomniał o dawnej sytuacji Litwy, której przedstawiciele w swoim czasie wskazywali na sposoby uniknięcia konfliktu polsko-litewskiego. Jeżeli chodzi o sprawę wileńską, Liga Narodów, podobnież, jak i obecnie w sprawie zatargu chińsko-japońskiego,pozostawiła pod władzą Polski zagarnięty objekt, pozostawiła otwartą ranę a tem samem stworzyła możliwości dalszych komplikacyj. Z upływem lat Liga Narodów nic nie przedsięwzięła, by naprawić wyrządzoną Litwie krzywdę.

Na zakończenie minister Zaunius oświadczył, że aby przywrócić pokój w Europie wschodniej i utrzymać go w Europie zachodniej, należy wytworzyć sytuację tego rodzaju, by Liga Narodów, przyjmując takie, czy inne rezolucje nie zrzekałaby się swego prawa interwencji w wypadku konfliktów, jak to już raz uczyniła w związku z kwestją wileńską.

O d r z u c e n i e p r z e z L i t w ę p r o p o z y c y j ł o t e w s k i c h ? Prasa kowieńska./II.1933/:Jak słychać, rząd litewskie odrzucił propozycje rządu łotewskiego w sprawie zawarcia konwencji o ulżeniu komunikacji osobowej między obu krajami. W konwencji tej proponowała Łotwa obniżenie o 50% opłat, pobieranych za paszporty zagraniczne i wizy.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

L i c z b a r a d j o a p a r a t ó w n a L i t w i e .Prasa kowieńska./II.33/: Dn. 1 stycznia r.b. zarejestrowanych było w Litwie 13.477 radjoaparatów. Podatek od abonentów radja wyraził się sumą 481.954 lt. Z tej sumy 440.984 lt. wypłacono Radjofonowi.

K a r y a d m i n i s t r a c y j n e n a k s i ę ż y .Prasa kowieńska./II.33/:Latem r.ub. naczelnik pow.rosieńskiego ukarał grzywną w wys. 1.000 lt. proboszcza parafji jurborskiej ks.Bikina za urządzenie zebrania kobiet katoliczek bez uprzedniego zawiadomienia o tem władz. Ks.Bikin zaskarżył zarządzenie naczelnika powiatu u ministra Spraw Wewn., ale protest jego pozostał bez skutku. Podobnie nie uwzględnił skargi ks.Bikina Trybunał Najwyższy.

Jednocześnie Trybunał Najwyższy odrzucił skargę proboszcza parafji koszedarskiej ks.Warnasa, który z tego samego powodu został skazany na grzywnę w wys.150 lt. przez naczelnika pow.trockiego.

P r o j e k t z m i a n w u s t a w i e o K a s i e C h o r y c h .Jak podaje prasa kowieńska /II.1933/, zarząd Ubezpieczeń Społecznych opracował projekt zmian w ustawie o Kasach Chorych. Zmiany te przewidują wprowadzenie bardziej ścisłego, niż obecnie nadzoru M-stwa Spraw Wewn. nad działalnością Kas Chorych. Zdaniem M-stwa, nie jest wzorowy obecny tryb udzielania pomocy lekarskiej i zapomóg. W tych dniach zmiany projektu ustawy wpłyną do Gabinetu Ministrów dla rozpatrzenia.

D z i e c i ę c i o l e c i e K l u b u O f i c e r s k i e g o. "Echo" /Nr.53.II.1933/: 26 lutego litewski Klub Oficerski obchodził uroczyście X-lecie swojego istnienia. Po nabożeństwie i uroczystej akademji odbył się wieczorem raut.